

GLASILO DELOVNEGA KOLEKTIVA ZP ISKRA — INDUSTRJE ZA ELEKTROMECHANIKO, TELEKOMUNIKACIJE, ELEKTRONIKO, AVTOMATIKO IN ELEMENTE, KRANJ

Razgovor s Svetom Kobalom

Ob začetku letošnjega dela organov zvezne skupščine je glede na aktualna gospodarska vprašanja imel Sveto Koba, zvezni poslanec v zboru narodov in svetnik generalnega direktorja ZP, razgovor z urednikom »Dela«, Aleksandrom Javornikom, katerega v celoti povzemamo.

— Kot zvezni poslanec in član dveh odborov zbora narodov zvezne skupščine ste bili v dosedanjem delu skupščine zelo aktivni. Ker je vaša področje predvsem ekonomsko, nas zanima, kako ste zadovoljni z odzivom, na katerega so lani naleteli vaši predlogi in pripombe k skupščinskim aktom?

— Res je, da so bili zvezni poslanci iz Slovenije lani zelo aktivni, k temu pa sem po svojih možnostih nekaj prispeval tudi sam. Osebnostno sem zadovoljen z rezultatom svojega prispevka, rekel pa bi, da je v parlamentarnem delu treba vedno računati z uspehi in neuspehi. Tudi drugi imajo namreč svoje probleme in predloge. Izglasovan predlog niti ni vedno nujno zmaga, kakor tudi odklonjen predlog ne pomeni zmeraj poraza. Nasploh bi bilo slabo, če bi mehanično glasovanje ostalo in se razvilo v izključno obliko poti, po kateri pridemo do sklepov. Bilo bi boljše, če bi se čedalje bolj razvijala metoda dogovarjanja in sporazumevanja, kar prav gotovo še posebno velja za dom narodov.

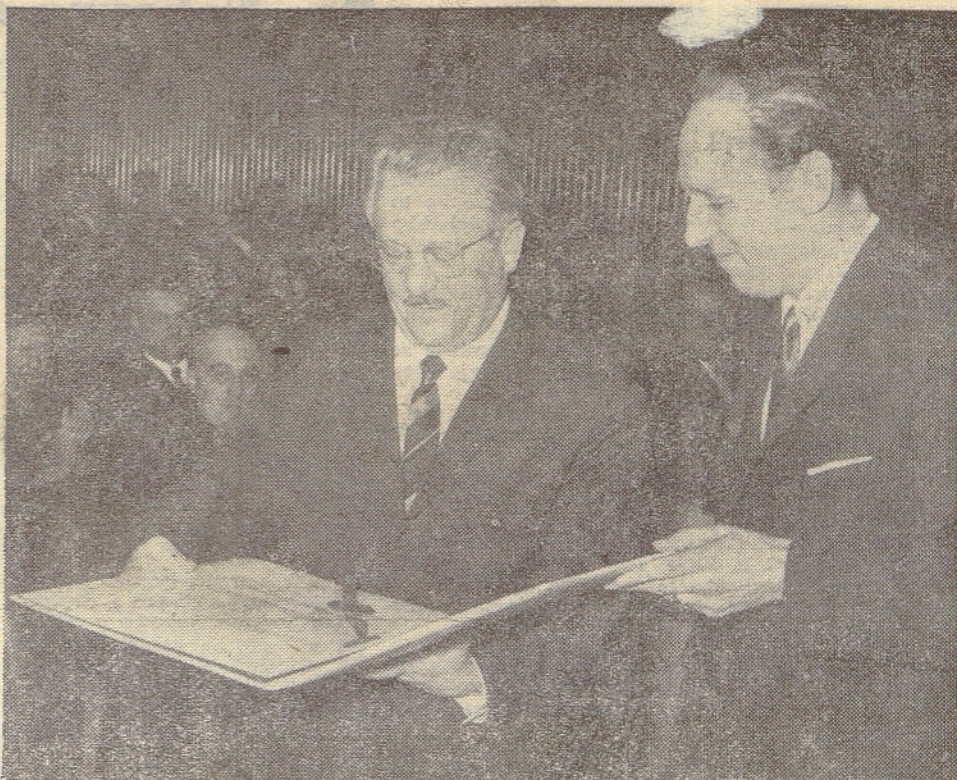
— Ali sprejeta resolucija o letošnjem družbenoekonomskem razvoju v zadostni meri odseva sedanjo perečo gospodarsko problematiko?

— Če k sprejeti resoluciji dodamo razpravo, ki je potekala v zvezni skupščini ob njenem sprejemanju, potem je to vse skupaj prav gotovo odsev sedanje problematike, v določenem smislu pa tudi bodočega razvoja. Gospodarski razvoj in položaj v letu 1970 bo najbolje pokazal, ali je resoluciji skupno z ukrepi uspelo najti optimalno ravnotežje med naporom za večjo stabilizacijo in med željo po ohranitvi dinamične rasti proizvodnje. Veliko je tudi odvisno od tekočih ukrepov, ki bodo sprejeti na podlagi resolucije. Bolj ko bodo ukrepi težili k podpiranju kvalitativnih procesov, toliko lažje jih bomo podprli. Ukrepi pa, ki bi imeli pred očmi samo kvantitativne učinke in dejansko ne bi podpirali racionalnejšega gospodarjenja, pa ne bodo naleteli na posebno navdušenje. Se posebej za leto 1970, v katerem bomo sprejemali nov srednjeročni načrt in pomembne odločitve v ekonomskem sistemu, je nadvse važno, v kakšni miselni atmosferi bomo sprejemali tako pomembne akte. Na primer: ali bo prevladalo prepričanje, da je proces neprestanega povečevanja odtujevanja sredstev od delovnih organizacij faktor neracionalnosti in nizke učinkovitosti sredstev tako v mikro kot v makro dimenzijah? Ali bo v zadostni meri dozorelo spoznanje, da lahko razpolagamo le s sredstvi, ki jih ustvarimo, in da se bomo tako tudi ponašali, in to na vseh ravneh? Ali bomo zadosti trdni in odločni, da ne bomo nenehno dovoljevali, da se posledice napačnih odločitev in napačnega ponašanja podružbijo in prenesejo na vse? Itd. itd.

— Med pomembnejšimi problemi, ki naj bi jih obravnavala zvezna skupščina že v začetku letošnjega leta, bo po obetih zveznega izvršnega sveta tudi zunanjeproračunska bilanca federacije. Kako naj bi to vprašanje po vašem mnenju najbolj učinkovito rešili?

— Škoda je, da o zunanjeproračunski bilanci federacije nismo razpravljali skupno z zveznim proračunom, kajti eno kot drugo sta najbolj pomembni sestavni deli dimenzije, s katero federacija fundira v delitvi narodnega dohodka. Samo časovna stiska okrog proračuna nas je pripeljala do ločene obravnave. Ni mi trenutno jasno, kaj misli zvezni izvršni svet predložiti kot rešitev vprašanj v zvezi z zunanjeproračunsko bilanco. Obveznosti so zelo velike, deficit je tudi velik. Zanimivo je, da so z zunanjeproračunsko bilanco kot tudi z nekaterimi dosedaj znanimi rešitvami nezadovoljni tako tisti, ki »dobijo«, in tisti,

(Dalje na 2. strani)

Ob 60-letnici Edvarda Kardelja

Vrsta delovnih uspehov in zgodovinskih zmag slovenskega in jugoslovanskega delavstva, oziroma narodov Jugoslavije zadnjih 40 let, je živo povezana z delom in z besedo Edvarda Kardelja.

Predvsem po Kardeljevi in Kidričevi zaslugi je uspelo v Sloveniji v času od ustanovnega kongresa do okupacije izoblikovati in organizirati protifašistično ljudsko frontno gibanje: od kmečko-delavskega gibanja prek zveze delovnega ljudstva do protiimperialistične fronte (Ust. 26. 4. 1941), ki se je kmalu preimenovala v OF.

Med vojno in po osvoboditvi je Kardelj opravljal v KP oz. ZKJ, v zvezni vladi in v zvezni skupščini vrsto ključnih funkcij. Sodeloval je domala pri vseh pomembnejših partijskih, frontnih in državnih odločitvah: kot pobudnik, analitik, idejni usmerjevalec in kot tolač. V Kardeljevih referatih, ekspozicijah, govorih in razpravah se zrcali razvoj našega ustavnega sistema, pa tudi boj za meje ter za enakopravno in miroljubno mednarodno sodelovanje.

Ob 60-letnici je bil tov. Kardelj izvoljen tudi za častnega občana vseh slovenskih občin. Zadevno listino mu je v torek, 27. januarja, na slavnostni seji v prostorih slovenske skupščine v Ljubljani izročil predsednik kranjske občinske skupščine tov. Slavko Zalokar.

Pridružujemo se čestitkam k 60. rojstnemu dnevu tovariša Edvarda Kardelja in mu želimo mnogo sreče in zadovoljstva ter še veliko delovnih uspehov.

»Avtomatika« Ljubljana - Pržan

Gospodarski plan za leto 1970

Pri sestavljanju plana za leto 1970 smo predvsem izhajali iz rezultatov doseženih v letu 1969 in iz količine izdelkov, katerih prodaja je v celoti zagotovljena. S tem smo hoteli doseči čim realnejše planiranje pod pogoji, ki so nam znani v tovarni in upoštevati realno situacijo na tržišču. Tako smo se poskušali izogniti večjim odstopanjem v kategoriji stroškov in zagotoviti tovarni enakomerno in stabilnejšo konsolidacijo.

PROIZVODNJA:

Tovarna ima v svojem programu za leto 1970 naslednje izdelke:

1. Gramofonske šasije, ki bodo v celoti prodane na jugoslovanskem tržišču ter vgrajene v gramofonske kovčke za interno uporabo;

2. Gramofonske kovčke z in brez ojačevalca. Ti kovčki bodo v celoti plasirani preko

Iskra-Commerce na jugoslovanskem tržišču;

3. Brivniki v standardnih količinah za domače tržišče in tudi predvidoma za izvoz;

4. Kasete za brivnike, ki bodo v celoti izvožene v ZR Nemčijo;

5. Televizorje Panorama;

6. Elektrolitske kondenzatorje v povečani proizvodnji, od katere bo tretjina plasirana na zunanjih, predvsem konvertibilnih področjih;

7. Zvočnike za prodajo na domačem trgu in za interno uporabo;

8. Medfrekvenčni trafo za potrebe tovarni ISKRA in za interno uporabo.

Po tem programu je predvideno, da bo proizvodnja v letu 1970 za 30 % večja od proizvodnje v letu 1969.

STROSKI:

Pri zajemanju stroškov smo se držali proporcij iz leta

1969 s tem, da smo pri nekaterih upoštevali spremembe, ki so predvidene z zakonom ali jih je pričakovati med letom. Tako smo pri največji postavki stroškov: materiali izdelave planirali podražitev teh materialov, kakor tudi predvideno in delno že realizirano podražitev prevoznih storitev. Nismo si upali planirati podražitve energije, čeprav je tudi v tej kategoriji stroškov čutili precejšnjo nestabilnost, predvsem zaradi neurejenih razmer v elektro-gospodarstvu v Jugoslaviji.

Znano je, da so delovne priprave v naši tovarni zelo zastarele in da bo zelo nujno zamenjati postopoma zastarele stroje in omogočiti vsem delovnim pripravam večje zmogljivosti, posebno v osnovnih delavnicah, ki so že sedaj ozko grlo v proizvodnji. V ta namen smo planirali poveča-

(Dalje na 6. strani)

Razgovor s Svetom Kobalom

(Nadaljevanje s 1. strani)

ki »dajejo«. Tudi tisti, ki dobijo, vidijo, da tak sistem povzroča vrsto neracionalnosti v gospodarjenju s sredstvi. Kakorkoli se bo že problem rešil — prav gotovo bo to trajalo nekaj let — bi bil glavni uspeh, če bi se dejansko iz tega naučili, da ne gre za subjektivne slabosti, temveč za določen družbeni odnos, ki je sam po sebi geneza konfliktov in neracionalnosti. Tak čvrst nauk naj bi pripomogel, da ne bi v bodoče ponavljali istih napak.

— Vi ste v zvezni skupščini predsednik komisije za revizijo zakonov s področja carinskega in deviznega sistema. Kaj naj bi s to revizijo dosegli?

— Zelo težko je odgovoriti na kratko. Komisijo, ki jo vodim, so imenovali trije zbori, med njimi zbor narodov. Njena naloga je izdelati predloge zakonov s področja deviznega in carinskega sistema, ki bi bili v skladu z zadnjimi spremembami ustave. To je seveda samo ena izmed komisij, ki morajo opraviti delo na celotni reviziji in kodifikaciji zvezne zakonodaje. Naše delo sodi tudi v obdobje izdelave novega srednjeročnega načrta in bi moralo biti praviloma končano pred sprejetjem srednjeročnega načrta in kot njegov sestavni del.

— Ker delate tudi v največji gospodarski organizaciji v Sloveniji, nas zanima, kakšna bi morala biti po vašem mnenju nadaljnja usmeritev na področju carinskega in deviznega sistema?

— V okviru carinskega sistema je treba najprej določiti carinsko politiko in v okviru sprejete carinske politike zagotoviti maksimalno možno stalnost. Vnaprej bi morali proklamirati proces, ki bi naše gospodarstvo čedalje bolj izpostavljalo zunanji konkurenci. Zaščitni instrumentarij je freba obogatiti in modernizirati. Nič pa ni slabšega, kakor nenehno prilagajanje zaščite trenutnim potrebam posameznih gospodarskih organizacij, kajti carina ne sme biti predvsem davek, temveč eden izmed bistvenih javno deklariranih pogojev gospodarjenja. V tem smislu bo tudi nujno, da bo zvezni proračun v manjši meri odvisen od carinskih dajatev, kajti sedanji položaj je sam po sebi carino pretvarja predvsem v fiskus.

Trenutno ne vidim v spremembah v deviznem sistemu drugih možnosti kakor nadaljnje izpopolnjevanje mehanizma pridobivanja in razpolaganja z devizami v smeri poudarjanja vloge delovnih organizacij. Velik uspeh pa bi bil, če bi v sedanjem momentu lahko začrtali bodočo traso razvoja deviznega sistema, ki bi moral postopoma odpraviti globok dualizem med dinarjem in devizo, ki je sedaj prisoten v našem gospodarjenju.

— Kaj pa menite o sedanjem uvozu, za katerega nekateri menijo, da je pretiran?

— Lahko se zgodi, da je kakšen uvoz nesmiseln. Ta pojem »nesmiseln« pa lahko uporabljamo le, če sta splošni kurz in stvarno dogajanje taka, da realizirata nujnost vedno večje mednarodne menjave. Kritika uvoza nikakor ne sme biti odsev želje, da bi izvažali presežke in po potrebi uvažali primanjkljaj v domači proizvodnji, kakor tudi ne želje, da bi se zapirali vase. Že sedaj je naša premajhna sposobnost, da bi se prilagodili svetovnim tokovom, imela za posledico zapiranje države, kar postaja limit naše trgovinske menjave z nekaterimi deželami. Ni druge rešitve, kakor da v naših glavah spreminimo mišljenje in da čim prej pojme »domača proizvodnja, tuja proizvodnja« itd. zamenjamo s pojmi rentabilna ali nerentabilna proizvodnja itd. Že sedanja praksa je pokazala, da administrativno zadrževanje uvoza ne da rezultatov, kajti neravnovesje ostane. Sploh ne more biti naš cilj zmanjšanje uvoza, temveč povečanje izvoza ob notranjem ravnotežju med potrošnjo in proizvodnjo.

— V zvezni resoluciji je rečeno, da bi morali deficit v plačilni bilanci prihodnje leto občutneje zmanjšati. Ali menite, da se bo to zgodilo?

— Deficit plačilne bilance je samo navidezno »dolarsko« vprašanje. Dejansko je odsev neskladja med celotno našo potrošnjo in efekti gospodarjenja, torej vprašanje dinarja. To ni kvantitativni, ampak kvalitativni problem. Če se tega problema ne bomo lotili s te strani, potem bomo vedno presenečeni. Ne bi hotel biti prerok glede deficita plačilne bilance v letu 1970 (bilance poslanci niso imeli možnosti pregledati), vendar mislim, da so predvidevanja v resoluciji v tem pogledu še najmanj dokumentirana.

— Kot član omenjene komisije ste gotovo informirani, kakšni so dosedajni rezultati in nadaljnje možnosti pri uvozu tujega kapitala?

— Potem ko so bili sprejeti predpisi, ki omogočajo skupna vlaganja s tujimi partnerji, se je razvila dokaj

Nabavna dejavnost v decembru

Po poročilu ISKRA-COM-MERCE-Nabavne organizacije, sektorja domače nabave je Železarna Jesenice izpolnila v decembru glede hladno valjanih trakov vse obveznosti. Prvič po nekaj letih je Železarna tako izpolnila pogodbo v predvidenem roku, za kar pritiče v dokajšnji meri za sluga tudi vztrajnim urgencam NO, oddelka panoge 114.

Tudi dobave vlečenih, brušenih in valjanih poboljšanih jekel so dobro potekale v mesecu decembru. Edin zastoj so zabeležili v ELEKTROME-HANIKI z brušenim jeklom. Dobavljena količina tega materiala namreč po kvaliteti ni ustrezala. V prihodnje bo NO to jeklo raje dobavila iz tujine.

Železarna v Ravnah je imela smolo z okvaro dveh velikih elektromotorjev v valjarini, zato je izostala dobava 100 ton valjanih ploščatih jekel, ki jih nujno potrebuje novogoriška AVTOELEKTRIKA. Zaostanek jekel dobavlja Železarna te dni.

Po predvideni dinamiki je dobavljala specialne profile tudi Železarna Štore. Do zastoja je prišlo le pri eni vrsti profila zaradi reklamacije — tudi iz Nove Gorice.

Že večkrat napovedana podražitev bakra se je uresničila 18. decembra lani. Cena je sedaj občutno večja in znaša od prejšnjih 13,40 kar zdajšnjih 15,50 N din za kg. Za lansko leto nas nova cena ne bo prizadela, ker smo pred datumom podražitve prevzeli večino specifičnih naročil za zadnje trimesečje tako od NOVKABLA iz Novega Sada, kot od VALJAONICE BAKRA iz Sevojna. Podražitev bomo občutili v tem letu.

široka aktivnost delovnih organizacij pri iskanju takih možnosti. Prav gospodarstvo samo najbolj čuti, kako je kreditni odnos, ki je danes splošnoveljaven v odnosih do inozemstva, v bistvu eksploatorski. Ves riziko za poslovne rezultate leži na naši strani. Čeprav naši predpisi še zdaleč niso prilagojeni potrebam takega kvalitetno novega odnosa, pa je bilo doslej vseeno sklenjenih ali pa bo vsak čas sklenjenih 18 pogodb, katerih vrednost skupnih naložb znaša okrog 250 milijard starih dinarjev. Potekajo pa številni razgovori z novimi partnerji. Kakor je znano, je bila ustanovljena tudi posebna mednarodna korporacija, ki ima nalogo organizirati taka vlaganja. Do sedaj sklenjene pogodbe se nanašajo na partnerje zlasti iz Italije, Vzhodne Nemčije, Zahodne Nemčije, Češkoslovaške, Francije, Švedske, Belgije, Anglije itd. Torej prve izkušnje so tu, uspeh je bil tam, kjer so bili partnerji dovolj vztrajni. K nadaljnjemu uspešnemu razvoju takih odnosov bo gotovo veliko pripomogla sprememba zakona o deviznem poslovanju, ki je bila sprejeta v decembru 1969 in ki omogoča, da se za transfer dela dohodka, ustvarjenega s takim poslovanjem, uporabi do 1/3 deviz, ustvarjenih z izvozom. Kljub temu pa bo nujno čimprej izdelati globlje analize dosedanjega dela in nato najti rešitve še za nekatera odprta vprašanja.

— Kako se vaša sedanja funkcija svetovalca v podjetju »Iskra« ujema z vlogo zveznega poslanca?

— Moje sedanje delo v »Iskri« se odlično ujema s funkcijo poslanca. Iz »Iskre« črпам neposredne informacije o situaciji v praksi in tako lažje preverjam posledice ukrepov. K sreči »Iskra« ni organizacija, ki bi imela interes na posebnem tretmanu kakor nekatere druge. V tem smislu je moj položaj kot poslanca poenostavljen, kajti zavzemati se moram samo za tak gospodarski sistem in ukrepe, ki omogočajo sposobnim hiter napredek in s tem sem storil tudi že za »Iskro« vse, kar ji je potrebno.

Po zgledu se namerava ogledovati tudi aluminij. NO je izvedela, da pripravljajo proizvajalci aluminija predlog za nove, seveda višje cene. Od ZIS (Zveznega izvršnega sveta) bodo zahtevali odobritev višjih cen do izravnave s cenami v tujini. Vprašanje pa je, če bo ZIS pristal na spreminjen predlog.

Dobave aluminijevih polizdelkov so potekale v decembru v redu, razen nekaterih manjših zaostankov, ki nam

tovarne prejele skoraj ves naročen material za lansko pogodbeno leto. Izjema je le pri tovarni FABRIKA KABLOVA, Svetozarevo, ki nam ni dobavila nekaterih vrst lakirane žice. Kot smo že poročali, je bil ta zaostanek posledica preselitve obrata v nove prostore. Tovarna FKS je sporočila NO, da ne bo mogla zaostanek nadoknaditi, zato ga stornira. NO predvideva, da bodo naše tovarne imele zaradi tega težave, dokler ne

SEJA ZVEZNEGA IZVRŠNEGA SVETA

Naslednji srednjeročni načrt

Po sporočilu zveznega sekretariata za informacije je zvezni izvršni svet na seji 21. januarja pod predstvom Aleksandra Grličkova proučeval več vprašanj v zvezi s pripravljanjem srednjeročnega načrta razvoja Jugoslavije od leta 1971 do 1975.

Svet je sprejel program druge faze dela pri pripravi srednjeročnega načrta. Na osnovi določenih predvidevanj in stališč glede osnovnih elementov razvoja v prihodnjih petih letih bi morali v naslednji fazi pripraviti srednjeročnega načrta na vseh ravneh planiranja, od delovnih organizacij, družbeno političnih skupnosti do federacije, začeti sestavljati predloge planov. Ta program se bo začel takoj izvajati tako, da bi bil predlog naslednjega srednjeročnega načrta predložen zvezni skupščini junija letos.

jih dobavljajo v januarju. Zlato je NO pravočasno opokkicala.

Najbolj neugodna je vest, da Tovarna aluminija in glinice iz Kidričevega ne bo sklepala pogodb za letošnje leto, čeprav hkrati zagotavlja redne dobave med letom. Žal je dosedanja praksa pokazala prav nasprotno, zato je upravičena zaskrbljenost NO za dobave v letošnjem letu.

Pri panogi 119 — elektroindustrije, poroča NO, da so

bomo manjkajočih lakiranih žic uvozili.

Za letošnje celotno leto je dobila NO potrjene okvirne količine materialov od obeh proizvajalcev to je FKS in ELKA, prav tako tudi za prvo trimesečje. Cene so višje za 2,10 N din, toliko, kot se je podražil katodni baker v Boru. V pripravi je nov cenik, zato je sedanjí le začasen.

Za preostali material iz te panoge, kot npr. pertinaks, bougir cevi, oljni papir pa so ostale cene nespremenjene.

Glede panoge 117—120 ni slabih poročil. Vse dobave so potekale v decembru v redu.

Sklepanje pogodb za letošnje leto še ni zaključeno, ker nekateri dobavitelji ne morejo fiksirati cen, ker si niso na jasnem glede morebitnega zvišanja cen osnovnim surovinam.

NO so v decembru obiskali predstavniki tovarne MORAVA iz Požarevca. Tovarna ima na voljo proste kapacitete s področja hladnega stiskanja. Kataloge o tej proizvodnji bo NO dostavila zainteresiranim tovarnam našega ZP.

V decembru je znašala vrednost uvoza reprodukcij skega materiala in surovin skupaj za ZP 25.153.991 N din. Celotni plan uvoza je NO presegla v letu 1969 za 13 %.

Na carinskih skladiščih je bilo v sredini januarja letos še veliko blaga, za katerega plačujemo vsak dan ležarino. Na carinskem skladišču v Ljubljani ga je bilo 188 ton, v kranjskem skladišču pa 169 ton, skupaj 357 ton. Če upoštevamo, da plačujemo za vsak dan en SD ležarino za vsak kg, so to precejšnji stroški, ki bi lahko odpadli pri boljši organizaciji in poslovanju posameznih organizacij ZP.

Marjan Kralj

Izvillečki iz resolucije prve seje konference ZKS

(nadalj. iz prejšnje števil.)

Komunisti si moramo prizadevati, da zgradimo takšen ekonomski sistem, ki bo dopuščal čimmanj neekonomskih ukrepov državnih organov in v kar največji meri onemogočal poseganje v upravljanje delovnih organizacij. Za oblikovanje takšnega ekonomskega sistema moramo mobilizirati vse delavce, zlasti na znanstvenem področju in v upravnih organih na vseh ravneh ter delovne skupnosti in druge družabne dejavnike. ZKS poudarja, da bo toliko manj poseganja v upravljanje delovnih organizacij in toliko manj neekonomskih ukrepov državnih organov, kolikor bolj bodo delovne skupnosti pomagale ustvarjati ekonomski sistem in ekonomsko politiko ter vplivale na programiranje razvoja in kolikor manj bodo prenašale posledice lastne nizke produktivnosti in neekonomičnosti na druge in s tem ovirale uresničevanje reforme ter krepile položaj etastičnih in birokratskih sil.

Nelikvidnost, ki močno ovira reformne procese, je strjen izraz vseh temeljnih problemov v reprodukcijskih procesih, premalo razvitih tržnih poslovnih norm in odporov, ki se porajajo v procesu graditve tržnega gospodarstva v pogojih samoupravljanja. Zato bo ZKS odločno podpirala tiste ukrepe v ekonomskem sistemu in ekonomski politiki, ki omogočajo, da se bosta povečali likvidnost in reprodukcijska sposobnost gospodarstva.

Izvajanje ukrepov za izboljšanje gospodarstva in obvladovanje likvidnosti, uravnovečanje gospodarstva in obvladovanje inflacijskih težej bo zaostriilo pogoje gospodarnosti. Ekonomski problemi, ki bodo nastali, bodo dobili tudi politični značaj. Zato morajo komunisti in drugi delovni ljudje pravočasno spoznavati in predvideti rešitve problemov, ki bodo nastali. Ob iskanju ekonomskih rešitev je potrebno razjasniti tudi vprašanja odgovornosti vseh, ki so vplivali ali sodelovali znotraj ali zunaj delovnih organizacij pri odločanju, posebno vodstvenega kadra in vprašanje sankcij. V zvezi s tem se moramo komunisti zavzemati tudi za oblikovanje take socialistične morale, s katero bo v nasprotju praksa, da vodilni strokovni delavci, za katere je objektivno ugotovljeno, da so zakrivilo slabo poslovanje delovne organizacije, ponovno zasedajo odgovorna mesta.

Kljub nekaterim sistemskim pomanjkljivostim ne smemo prezreti, da je uspešno gospodarjenje v delovnih organizacijah poglavitni ključ za postopno povečevanje njihove reprodukcijske sposobnosti. Z lastnimi naporii delovnih skupnosti, z njihovimi

razvojnimi programi in z jasnejšimi koncepti o skladnejšem razvoju Slovenije in Jugoslavije ter z ustreznimi sistemskimi rešitvami lahko bistveno povečamo sposobnost delovnih organizacij za povečevanje produktivnosti dela.

Znano je, kakšen pomen imajo sodobna tehnologija, organizacija dela in usposobljenost ljudi na povečanje družbene produktivnosti dela. ZKS se zato zavzema za primerno vrednotenje pomena, ki ga ima za visoko produktivno delo položaj človeka v delovnem procesu in samoupravljanju, ker ocenjuje, da smo samoupravne proizvodne odnose premalo izrabili za razvoj proizvodnih sil v naši družbi, predvsem pa dela in znanja.

Pomembna pot za povečanje družbene produktivnosti dela so integracijski procesi, ki imajo v našem družbeno ekonomskem sistemu novo vsebino, obliko in načine. Sodelovanje in povezovanje med delovnimi skupnostmi je mogoče utrjevati samo, če bo s skupnim delom dosežen uspešen razvoj proizvodnih sil in če bo tako ustvarjena več dohodka kakor z ločenim delom, in če bo povečanje dolgoročno, ne pa plod enkratne poslovne akcije. Ta načela veljajo tudi za povezovanje proizvodnih, znanstvenih, upravnih in drugih delovnih organizacij. Vendar niso nujne fizične spojnitve, saj so te mnogokrat ovira za povezovanje delovnih skupnosti.

V velikih delovnih organizacijah in v primerih, ko so se delovne skupnosti odločile za združevanje delovnih organizacij, pa morajo komunisti posvetiti posebno skrb razvoju notranjih samoupravnih odnosov. Pogoji za urejene odnose je natančno opredeljen položaj posameznih organizacij združenega dela in delavcev pri ustvarjanju ter delitvi dohodka in položaj delovnih ljudi, v uresničevanju njihovih samoupravnih pravic in dolžnosti.

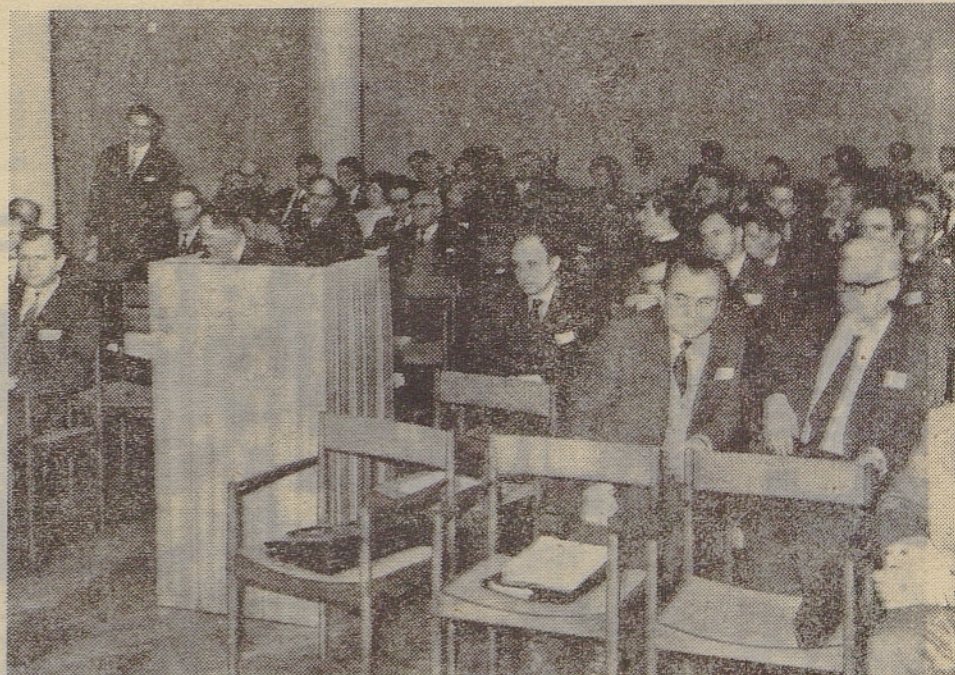
V resoluciji VI. kongresa ZKS je poudarjeno, naj bi razlike v razvitosti posameznih območij znotraj Slovenije odpravljali tako, da bi bolj načrtno gradili objekte infrastrukture in razvijali z ustavo zagotovljene oblike minimalnega družbenega standarda. Gospodarski razvoj na manj razvitih področjih naj se usmeri tako, da bo spodbujal mobilizacijo lastnih sil in integracijske procese v najrazličnejših oblikah stopenj in smeri.

Praksa kaže, da očitno prepočasii uresničujemo ta načela, kljub spoznanju o negativnih posledicah, ki jih povzročajo razvojne neskladnosti med posameznimi območji

ji oziroma deli slovenskega naroda. Poleg tega, da poiščemo realno dolgoročno perspektivo za manj razvita območja, je potrebno že v naslednjem srednjeročnem planskem razdobju zagotoviti razreševanje najbolj perečih socialnih in ekonomskih problemov.

ZKS odklanja težnje po ekonomsko neutemeljenih naložbah na nerazvitih območjih zgolj zaradi ustvarjanja novih delovnih mest. Zavzema pa se za povečanje sedanjih ali gradnjo novih ekonomsko upravičenih zmogljivosti, ki bi na podlagi utemeljenih razvojnih programov lahko pomagale razreševati probleme nezaposlenosti. Takšne naložbe je potrebno stimulirati. S tako usmeritvijo in s povečanjem mobilnosti aktivnega prebivalstva, lahko trajno rešujemo izredno neugodno socialno ekonomsko strukturo manj razvitih območij.

Razvoj proizvodnih sil, dvig produktivnosti dela, razvoj in uspešnost samoupravljanja — vse to zahteva intenzivno in trajno strokovno in družbeno izobraževanje mladine in celotnega aktivnega prebivalstva. Predvsem je treba upoštevati probleme izobraževanja delovnih ljudi na manj razvitih območjih. Prva seja konference zavzuje komuniste, posebej še tiste, ki neposredno nosijo odgovornost za izobraževanje, da čimprej konkretizirajo sklepe kongresnih resolucij o reformi izobraževanja. To bo zahtevalo veliko strokovnega in znanstvenega prizadevanja, primerne organizacijske ukrepe in večja materialna sredstva. Reforme ni mogoče več odlagati, zanjo je treba iti v odločen idejno politični boj.

S posvetovanja strokovnjakov za tehnično dokumentacijo v Ljubljani

S SEJE ZBORNICNEGA ODBORA ZA ČASOPISNO
DEJAVNOST

Doklej zviševanje cen?

Zaradi nenehnega naraščanja stroškov bo težko obdržati sedanje cene časopisov brez ustrezne družbene pomoči

Na seji 21. t. m. je odbor za časopisno dejavnost pri republiški gospodarski zbornici v Ljubljani razpravljal predvsem o nedavni podražitvi rotacijskega papirja in napovedi, da se bo papir še podražil ter o predlogu novih poštnih tarif za dostavo časopisa.

Člani odbora so soglasno sklenili predlagati republiški konferenci SZDL naj preko pristojnih organov doseže, da bi časopisna podjetja dobila regres na porabljeni rotacijski papir, in sicer za znesek podražitev papirja od decembra lanskega leta.

Člani odbora so nadalje zavrnili nemogočo prakso enostranskega določanja tarif za poštno storitve s strani PTT

podjetij, oziroma jugoslovanskega združenja PTT podjetij. Ne da bi obvestili časopisna podjetja, so namreč črtali iz seznama tarif časopise in revije in jih razvrstili med tiskovine. Od marca bi se na ta način stroški za dostavljanje časopisov in revij močno povečali.

Če časopisna podjetja ne bodo dosegla večjega razumevanja tako s strani skupnosti kot posameznih podjetij, ki pogosto neupravičeno ali pa pretirano povečujejo cene svojim storitvam, bodo prisiljena tudi sama podražiti časopise, kar bi močno zmanjšalo njihovo naklado, in to v času, ko smo glede razširjenosti časopisov že tako na dnu evropske lestvice.

Posvetovanje o celotni tehnični dokumentaciji

Minuli četrtek je priredila tehnološka komisija za standardizacijo ZP v kinodvorani Kluba poslancev v Ljubljani celodnevno strokovno posvetovanje. Približno 80 povabljenih predstavnikov vseh organizacij ZP — povečini strokovnjakov — tehnikov se je seznanilo z najnovejšim sistemom kompleksne tehnične dokumentacije oz. njenim prvim delom: konstrukcijske dokumentacije — na kratko KTD — ki so ga tolmačili avtorji sistema diplomirani inženirji Mario Jež, Marjan Lavrenčič, Vaso Suyer in Franc Špiler, vsi iz ZZA.

Strokovno posvetovanje je odprl direktor ZZA mgr. Jože Preželj. V svojem kratkem nagovoru je naglasil pomembnost enotne sistematizacije tehnične dokumentacije za celotno ZP, zlasti zaradi uvažanja mehanografske obdelave podatkov in zaželel povabljenim, da bi s pridom uporabili nov sistem v svojih or-

ganizacijah.

Sledil je strokovni del, na katerem so posamezni strokovnjaki ZZA tolmačili nov sistem in ga primerjali s stariim sistemom dokumentiranja.

Prihodnjič bomo objavili skrajšano gradivo iz dosedanje in nove konstrukcijske dokumentacije.

Kadri v razvoju tovarne avtoelektričnih izdelkov

Ustanovitev poslovne enote oziroma obrata avtoelektrike v Šempetru je poleg strojne opremljenosti in ureditve ter nenehnega izpopolnjevanja tehnično-tehnoloških postopkov terjala tudi izkušene strokovne kadre, saj je človek s svojim znanjem, izkušnjami in delovnimi navadami glavni in osnovni element v proizvodnem procesu.

značilnosti v modernem poslovanju. Zato je vodstvo podjetja ISKRA že od vsega začetka posvečalo posebno skrb strokovnemu usposabljanju zaposlenih delavcev.

Tako je v letu 1959 in 1960 večja skupina delavcev bila poslana na specializacijo v Kranj v matično tovarno Iskra, sedanjo Elektromehniko. Ti delavci so pridoblj-

samoupravno delo in tako postavili dobre temelje za nadaljnjo rast in razvoj na novo nastajajočega kolektiva.

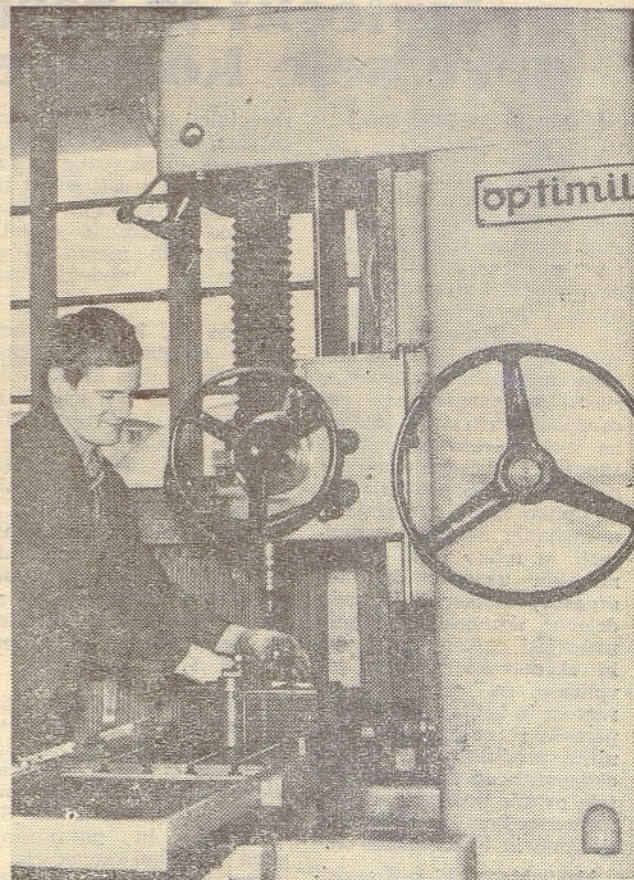
Konstantna rast proizvodnje in dokaj zahtevni tehnološki postopki so terjali tudi pospešen dotok novih strokovnih delavcev, ker le tako je bilo mogoče premagovati težave, s katerimi se je mlad kolektiv spoprijemal. Zato je vodstvo tovarne skupaj s samoupravnimi organi že v prvih letih obstoja tovarne postavilo dolgoročno kadrovske politiko, ki je bila orientirana na razne oblike pridobivanja in usposabljanja prepotrebni strokovnih kadrov. Tako so se v tovarni avtoelektrike na široko odprla vrata za mnoge kvalificirane delavce, zlasti elektro in kovinske stroke, tehnike, inženirje in druge strokovne delavce z območja Goriške regije, pa tudi iz drugih predelov Slovenije in Jugoslavije.

Glede na to, da je v severni Primorski zaradi svoje zgodovinske preteklosti in relativno slabo razvite industrije zlasti kovinske, vseskozi primanjkovalo strokovnih delavcev, tudi dotok teh v avtoelektriko ni bil skladen z naraščajočimi potrebami. Zato je tovarna poleg občasnih tečajev in seminarjev za zaposlene delavce, na katerih so si ti pridobivali nova znanja, iskala rešitev kadrovskih problemov potom štipendiranja doraščajoče mladine.

Tako je tovarna v desetletnem obdobju svojega obstoja podelila 316 štipendij od tega:

48 štipendij za študij na višjih šolah

10 štipendij za študij na višjih šolah

»Avtoelektrika« — velik doprinos h kakovosti izdelkov so tudi specialni in precizni stroji

79 štipendij za študij na srednjih šolah,

179 štipendij za študij na poklicnih šolah.

V šolskem letu 1969/70 pa je stanje štipendistov tovarne naslednje:

22 štipendistov na višjih in visokih šolah, od tega 16 na fakulteti za strojništvo,

32 štipendistov na srednjih šolah in

52 štipendistov na poklicnih šolah.

Večina štipendistov, ki je že uspešno zaključila šolanje, se je zaposlila v tovarni in uspešno opravljajo čedalje bolj zahtevne naloge.

SKRBE ZA DELOVNEGA ČLOVEKA

V tovarni se posveča posebna skrb in vloga dokajšnja sredstva za tehnično zaščito pri delu. Da je temu tako, potrjuje petletni načrt preventivnega varstva pri delu, ki so ga sprejeli samoupravni organi.

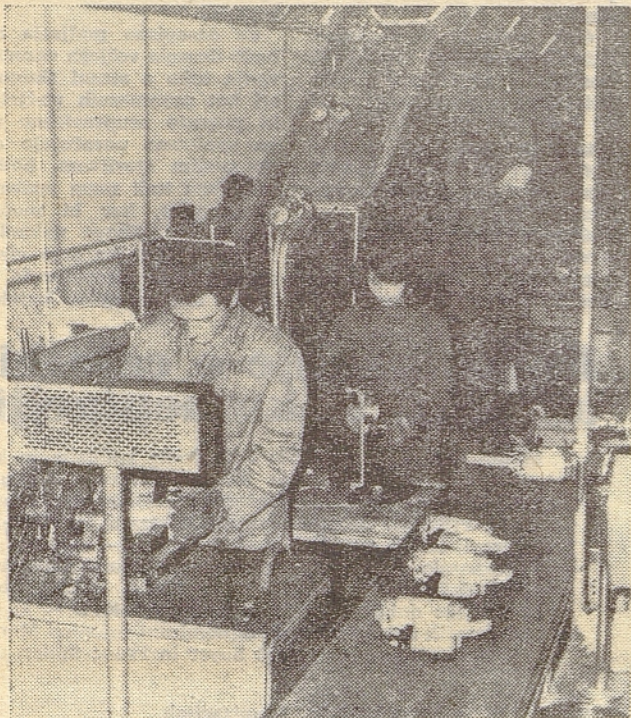
Z realizacijo tega programa, ki bo za njegovo popolno izpolnitev potrebnih nad 3.000.000 N din, se bodo delovni pogoji na večini delovnih mest še nadalje izboljšali. Na ta način se postopoma nenehno odpravlja škodljive vplive, ki škodujejo zdravju delovnega človeka in negativno vplivajo na razpoloženje in delovni elan. S temi vlaganji smo že dosegli zadovoljive uspehe, saj beležimo relativno upadanje bolovanj in poškodb pri delu.

Prav gotovo je, da k tem uspehom veliko pripomore topli obrok hrane, ki se ga že vsa leta nudi zaposlenim delavcem v tovarniški resta-

raciji po zelo nizki ceni. Tako se v tovarniški restavraciji stalno hrani nad 90 % zaposlenih. Razliko v ceni hrane krije tovarna v obliki dotacije menzi, ki je v letu 1969 presegla 500.000 N din.

V tovarni je tudi organizirana zdravstvena služba. Ze nekaj let deluje splošna ambulanta, v letu 1969 pa je začela delovati tudi zobna ambulanta. Splošna in zobozdravstvena služba veliko pripomoreta k zmanjšanju izgube delovnega časa delavcem, ko ni potrebno iskati zdravniške pomoči izven tovarne v rednem delovnem času. Njena funkcija pa je še posebno pomembna zato, ker poleg kurative, opravlja tudi preventivno zdravstveno funkcijo, ki se mora odražati v tem, da skrbi za dobro zdravstveno stanje delavcev in za hitro odpravo vseh škodljivih vplivov, ki negativno vplivajo na počutje delovnega človeka.

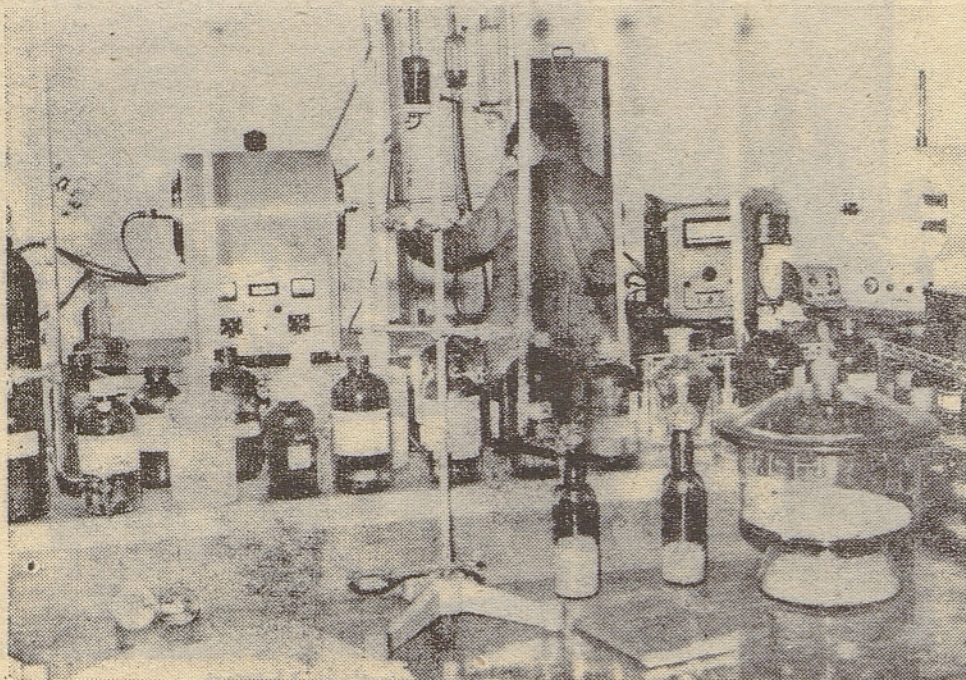
Glede na to, da je kolektiv relativno mlad tako po svojem obstoju, kakor tudi po povprečni starosti, saj znaša ta 27 let, predstavlja stanovanjsko vprašanje zaposlenih delavcev poseben problem. V zadnjih dveh letih je tovarna vložila v stanovanjsko izgradnjo skoraj 5.000.000 din, vendar zaradi velikih potreb so bili s temi vlaganji rešeni le najnujnejši prosilci, ki so bivali v zelo slabih stanovanjskih razmerah. Obstoječi stanovanjski fond tovarne je relativno majhen. Zato bo treba tudi v naslednjih letih v ta namen vlagati večja sredstva, kar pa je odvisno od poslovnih uspehov celotne naše delovne skupnosti. -BP-

Tekoči trak zaganjalnikov

V tedanjih razmerah pač ni bilo moč oblikovati vzorne organizacije poslovanja, uveljaviti notranje delitve dela, specializacije posameznih opravil ter drugih organizacijskih ter tehničnih prenosov, ki so sicer ena glavnih

ne izkušnje s pridom uporabljal v novi tovarni avtoelektrike in to tudi nesebično prenašali na novo sprejete delavce. Reševali so zelo zahtevne naloge pri osvajanju proizvodnje, se aktivno vključili v družbenopolitično in

»Avtoelektrika« — detajli iz laboratorija

Kako se delavci v prostem času kulturno udeležujejo

Sindikati hočejo z raziskavo ugotoviti, kako je s kulturno dejavnostjo delavcev — Amaterizem ni rezerviran le za »nižje« sloje

V komisiji za izobraževanje, manost in kulturo pri svetu veze jugoslovanskih sindikatov pripravljajo raziskave o kulturni dejavnosti delavcev. Ugotovljeno je namreč bilo, da so sindikalne organizacije zapostavljale pomen raznih oblik množične kulture, ama-

terizma in drugih dejavnosti, s katerimi se delavci ukvarjajo v prostem času.

Pri izdelavi analize bodo sodelovali mnogi znanstveni delavci; skušali bodo odkriti vzroke tega nedvomno nezadovoljivega stanja v kulturni

dejavnosti delavcev. To bo imelo velik vpliv na družbeno akcijo sindikatov. Postavlja se tudi vprašanje, kako spremembe v družbeno-gospodarskih odnosih, razvoj samoupravljanja, krepitev družbenega in materialnega položaja, tehnološki razvoj vplivajo na zanimanje in željo delavcev po izobrazbi ter po doseganju kulturnih naved in znanja.

Nekateri menijo, da v današnjem svetu amaterizem ni več potreben, drugi pa, da zaradi povečanja življenjske ravni in krajšanja delovnega časa prav danes obstajajo vsi pogoji za ponovni razcvet amaterizma; leta je najbrž v krizi zato, ker ostaja v že presenečenih oblikah. Krivda deloma pada tudi na skupnost, ker amaterizmu ne daje dovolj močne materialne in družbene podpore.

V sindikatih bodo o dandanašnji o vlogi amaterizma še veliko govorili, vendar že zdaj odklanjajo vse tiste misli, pri katerih gre za delitev kulture po družbenih skupinah, pri čemer je amaterizem rezerviran za »nižje«, »primitivnejše« plasti. Sindikati želijo z organizirano akcijo vseh družbenih sil odkriti in odstraniti poglobljene ovire, ki zadržujejo hitrejši dvig kulture na ravni delavca ter krepitev njegovega položaja v kulturi. Drugače rečeno, naš končni cilj je uresničitev stališč VI. kongresa Zveze sindikatov, ki zahtevajo pri oblikovanju kulturne politike večjo vlogo delovnih ljudi in navezovanje čim neposrednejših odnosov med materialno proizvodnjo in kulturno ustvarjalnostjo.

V znaku nove tehnologije

Reprezentativna podoba konca sedemdesetih let je morda lik poslovnega moža, ki pritiska gumbe na svoji delovni mizi, da bi postavil elektronskemu računalniku (ki opravlja računovodske posle) vprašanje glede najboljših alternativnih tržnih strategij za posamezne proizvode.

Ta poslovni mož je v skrbah zaradi prodaje določenih izdelkov, katerih prodaja se po vrednosti še vedno povečuje za letnih 7 odstotkov. Istočasno zahteva od računalnika seznam tistih izdelkov, katerih prodaja se ne povečuje v tolikšnem merilu, oziroma želi napotke o najprimernejšem trenutku za ustavitve njihove proizvodnje. Računalnik, o katerem je beseda, je na enem koncu povezan z napravami na pisalnih mizah večjega števila direktorjev, na drugem pa s čedalje bolj razvejano mrežo združenih računalnikov po vsem svetu.

Eden od rezultatov takšnega razvoja bo ta, da bo ekonomska velikost vsakega posameznega podjetja postala vedno večja. Toda drugi rezultat pa bo verjetno v tem, da bo odločanje v čedalje manjši meri funkcija nekolic najodgovornejših oseb v podjetju. To bo potrebno zaradi učinkovitega vodenja podjetja. Sedanja hierarhijska lestvica gospodarskih organizacij se je izoblikovala največ zaradi tega, ker mora pač nekdo odločati. Te odločitve pa so neogibno večkrat napake, tako da vsak pošten človek, da dolgujejo mnoge tovarne in mnoga delovna mesta svoj obstoj hipotetični potrebi, da se reši čast nekaterih odgovornih ljudi, katerih nerealne ideje ne

morejo prenehati vse dotlej, dokler skozi vrsto let ne povzročijo izgube.

Najkasneje ob koncu sedemdesetih let bodo takšne napake zapisane v »nečloveškem« spominu elektronskih računalnikov: mladi sodelavci direktorije podjetja bodo lahko s svoje pisalne mize poklicali elektronski računalnik in se smejali povzročiteljem teh napak. Zaradi tega bo postalo moderno mišljenje, da je treba sprejemati vse važnejše odločitve na podlagi posvetovanja s celotnim teamom sodelavcev, po strogi obdelavi vseh ustreznih podatkov.

Kvalitete, ki jih bodo zahtevali od najodgovornejših oseb v podjetju bodo: domiselnost in iznajdljivost, ki bodo omogočile najodgovornejšim ljudem predlagati ideje kompiuterjem, da bi jih preverili. Dalje, sposobnost vzdrževanja dobrih osebnih odnosov med člani kolektiva, vključno tudi sposobnost taktičnega preprečevanja znanstvenikom in strokovnjakom za elektronske računalnike, da se ne bi polastili preveč dominantnih položajev v strukturi oblasti.

Novi sistem odločanja s pomočjo kompiuterjev bodo imenovali »nečloveški« tisti starejši ljudje, ki se ne bodo strinjali s tem, da njihove izkušnje lahko nadomesti raču-

(Dalje na 7. strani)

Nova kvaliteta v odnosih Iskra-Commerce — proizvodne organizacije

V prvi letošnji številki ISKRE smo bili informirani o novi obliki, težnjah in perspektivah nove prodajne in dobavne organizacije Iskra-Commerce. Poleg očitnih prednosti, ki jih ima koncentracija kapitala za celotno skro, je z novo organizacijo tudi proizvodnim organizacijam zagotovljena vrsta prednosti, predvsem pa večja poslovna gotovost.

Lep primer nove kvalitete v odnosih Iskra Commerce do proizvodnih organizacij je pogodba med Iskra-Commerce in Tovarno polprevodnikov Trbovlje. Kljub temu, da pogodba še ni podpisana, je dosežen obojestranski sporazum o osnovnih določilih pogodbe. Tako Iskra-Commerce zagotavlja praktično odkup celotne proizvodnje v višini cca 27,5 mio din, zato pa je obvezuje za plačilo anuitet, predvsem pa za pravilno plačila uvoznega materiala, za zagotovitev normalne proizvodnje.

Kaj to pomeni, si lahko predstavljamo šele ob letu, da smo imeli vsa leta nazaj na desetine dniastojev v proizvodnji zaradi prepoznih plačil, pri tem pa vsaj petkrat večje terjatve kot obveznosti pri navadni organizaciji.

Ce bo Iskra-Commerce uspelo z vsemi organizacijami ustvariti in tudi ohraniti in nadalje razvijati take odnose, za kakršne se je domenil s Tovarno polprevodnikov Trbovlje, potem bo tudi lahko realiziral cilje, kakršne si je zastavil ob ustanovitvi.

- J. B. -

Zakoniti predpisi za odpravo nelikvidnosti v gospodarstvu

(Nadaljevanje iz prejšnje številke)

IV.

akon o spremembah in dopolnitvah zakona o sredstvih delovnih organizacij, objavljen v Ur. listu SFRJ št. 55 z dne 25. 12. 1969 pod št. 653.

S 1. členom tega zakona se sklajuje celotno zakonsko esedilo Zakona o sredstvih delovnih organizacij v tej meri, da delovne organizacije po 1. januarju 1970 določijo s statutom in na podlagi amoupravnih dogovorov višino, v kateri bodo izločale el doseženega dohodka v rezervni sklad, namene za katere se smejo uporabiti med poslovanjem sredstva rezervnega sklada, kakor tudi pojbe, od katerih se smejo za posamezne namene uporabiti sredstva rezervnega sklada.

Z določili temeljnega zakona o ugotavljanju in delitvi dohodka v delovnih organizacijah je predvidena obveznost za delovne organizacije oz. samostojne organizacije združenega dela, ki so poslovale z izgubo, da sestavijo sanacijski program. Delovne organizacije morajo sedaj izvršiti to obveznost glede sestave sanacijskega programa v 6 mesecih po poteku leta, v katerem je nastala izguba pri poslovanju. S spremembami in dopolnitvami Zakona o sredstvih delovnih organizacij se ta rok za predložitev sanacijskega programa skrajša s 6 na 4 mesece. Poleg tega pa je tudi podana obveznost, da predložijo sanacijski program občinskemu organom in pa tudi obveznost, da občinski organi takšne programe obravnavajo, in to v 2 me-

secih od časa, ko so bili predloženi.

Med sestavljanjem sanacijskega programa mora delovna organizacija sama priskrbiti mnenje svoje poslovne banke, s katero je v trajnem poslovnem razmerju, sklada skupnih rezerv gospodarskih organizacij in upnikov o programu.

Da se zagotovi večji vpliv upnikov pri izvrševanju sanacijskega programa, določa zakon institut odbora upnikov, ki spremlja izvrševanje ukrepov iz sanacijskega programa in o tem obvešča občinsko skupščino. Občinski organ pa lahko še predno oceni sanacijski program, skliče upnike z večjimi terjatvami, da dajo mnenje o tem programu.

Stališče občinske skupščine v zvezi z oceno realnosti

sanacijskega programa ima značaj priporočila.

Občinska skupščina pošlje mnenje delovni organizaciji o sanacijskem programu in ji da priporočilo za uskladitev materialnih odnosov. DS oz. drug ustrezen organ upravljanja delovne organizacije pa mora obravnavati mnenje občinske skupščine o sanacijskem programu in jo obvestiti o stališču, ki ga je zavzel o njem.

Poleg teh ukrepov pa zakon prinaša tudi ukrepe za uskladitev osebnih dohodkov delavcev na določeni višini v tistih delovnih organizacijah, ki so poslovanje zaključili z izgubo, in sicer v času od 1. januarja po preteku leta, v katerem je izguba nastala, pa dotlej, dokler delovna organizacija ne predloži sanacijskega programa in ga občina oceni.

Delovna organizacija sme izplačevati delavcem le mesečne akontacije osebnih dohodkov, ki ne presegajo 80 % povprečnega OD, izplačanega za delavca v letu, v katerem je izguba nastala, z omejitvijo, da tako določena mesečna akontacija ne sme presegati 80 % povprečnega mesečnega OD na delavca v pa-

nogi, ki ji organizacija pripada. Ta ukrep se uporablja do sprejetja sanacijskega programa, potem pa se izplačuje OD tako za to obdobje, kakor tudi za naslednje, na način, ki je predviden s sanacijskim programom.

Nadalje je tudi določeno, da z ozirom na to, ker so nekatere organizacije pomembne za posamezno republiko oz. pokrajino v celoti, lahko republika oz. avtonomna pokrajina predpiše, da takšne organizacije predložijo svoj sanacijski program določenim republiškimi oz. pokrajinskimi organom.

Delovna organizacija, ki v roku ne sestavi sanacijskega programa, je lahko postavljena pod prisilno upravo. Prav tako je lahko del. organizacija, ki ne izpolnjuje sanacijskega programa, postavljena pod prisilno upravo.

Omeniti je tudi, da organizacija, ki je imela po zaključnem računu za leto 1968 nekrito izgubo ali ji je bil za izgubo zmanjšan poslovni sklad, mora sestaviti sanacijski program, in to v 6-mesečnem roku, ki je potreben za sestavo in ocenitev sanacijskega programa od dneva, ko je začel veljati spremenjen in

Gospodarski plan za leto 1970

(Nadaljevanje s 1. strani)

no amortizacijo starih strojev, tako, da bi na ta način zagotovili del sredstev za izvedbo omenjenega programa.

Zelo občutna kategorija stroškov so neposlovni izdatki, kar je precejšnje breme za tovarno. Namreč, tovarna je še vedno obremenjena z izgubo, ki so jo pokrile druge tovarne Iskre, in ki jo naša tovarna mora vrniti. V letu 1970 bo v ta namen uporabljeno 1.171.578.—din, kar bi do konca pokrilo izkazano izgubo iz leta 1963 in 1964.

OSEBNI DOHODKI:

Pri planiranju osebnih dohodkov je naše izhodišče bilo naslednje: zvišanje osebnih dohodkov naj gre sorazmerno s povečanim dobičkom, pri tem pa je upoštevati porast življenjskih stroškov.

V primerjavi z drugimi organizacijami v občini Ljubljana-Siška kakor tudi v Združenem podjetju Iskra, se naša tovarna nahaja pri dnu lestvice, zato vodstvo tovarne smatra, da je z istovrstnim izvajanjem sanacije tovarne potrebno tudi poskrbeti za dviganje življenjskega standarda zaposlenih.

Ker je fluktuacija delovne sile v naši tovarni velika prav zaradi nizkih osebnih dohodkov in je kvalifikacijska struktura zaenkrat nezadovoljiva, smo planirali povečanje osebnih dohodkov za 15 % za vse delavce z nizkimi osebnimi dohodki in za 10 % za vse ostale. K temu moramo dodati uvedbo še tretje proste sobote, kar predstavlja novo

povečanje za 4,5 %. Menimo, da smo s tem omogočili uspešen start tovarne v leto 1970, pri čemer ne izključujemo možnosti nadaljnjega dvigovanja življenjskega standarda zaposlenih ob doseganju ugodnih poslovnih rezultatov.

DOBIČEK

Pri planiranem ustvarjanju dobička smo predvsem mislili na potrebe po novih sredstvih. Namreč, v letu 1970 se bo naša proizvodnja bistveno povečala in so nam za to potrebna dodatna sredstva. Odločili smo se, da precejšnji del sredstev vložimo v poslovni sklad kot obratna sredstva, ker je to edino zagotovilo, da bo tovarna ostala donekle solventna. Predvidena sredstva verjetno ne bodo v celoti zadostovala, tako da bomo, če se bo pokazala potreba, iskali sredstva tudi drugje. Pričakujemo veliko zboljšanje situacije z ustanovitvijo nove Iskrine organizacije — Iskra Commerce, ki se kaže v tem,

da bo sedaj nabava in prodaja vodena iz istega mesta.

V rezervni sklad smo namenili več sredstev, kot jih zakon predvideva, in sicer za kritje po nižjih cenah prodanih zalog materiala in gotovih izdelkov.

Če rekapituliramo, vidimo, da so predvideni indeksi povečanja v primerjavi s preteklim letom naslednji:

predvidoma bo dohodek povečan za 14 %, pri tem bodo osebni dohodki povečani za 11 % in sredstva za sklade za 24 %.

Ob sprejemanju plana tovarne za leto 1970 naj omenimo še dejstvo, da uresničitev tega plana in doseganja predvidenih pororcev pomeni, da smo lahko zadovoljni, ker bi s tem sanacija tovarne prešla v zaključno fazo in bi ostala bremena, ki jih tovarna ima, ne bila več resna ovira za popolno stabilizacijo in prehod na sodobnejši način industrijske proizvodnje.

MV

ISKRA — ELEKTROMECHANIKA KRANJ

razglašja

prosto delovno mesto

STROJNI KLJUČAVNICAR SPECIALIST

v vzdrževanju obrata stikal.

Pogoji:

visoko kvalificiran strojni ključavničar s štiriletno

prakso ali

kvalificiran strojni ključavničar z desetletno prakso.

Pismene prijave pošljite na kadrovski oddelček naše tovarne do 12. februarja 1970.

Nagrade za uspešne dosežke racionalizatorjev

Upravni odbor tovarne avtoelektričnih izdelkov v Novi Gorici je na svoji 13. seji, dne 5. decembra preteklega leta med drugim obravnaval tudi predlog komisije za izume in tehnične izboljšave nekaterih uspešnih tehničnih izboljšav, ki so se že v praksi dobro izkazale.

Racionalizator Gabrijel Pelikan je že v decembru 1967 predlagal razširitev toleranc notranjega ujema na okrovi dinam DNE, na račun katere so se znatno skrajšali izdelavni časi na operaciji struženja notranjega premera, hkrati pa so se povečale dnevne količine, občutno zmanjšal pa tudi izmet. Izboljšava letno prinaša 13.601,10 N din gospodarske koristi, zato je predlagatelju izboljšave bila priznana vsakoletna nagrada v znesku 1.665,76 N din, začeti z decembrom 1967.

Marjan Poljšak in Silvan Piščanec sta uspešno predelala podajalni mehanizem stiskalnice »Bussmann« tako, da leta sedaj deluje povsem avtomatično, medtem ko je bilo prej obdelovalni material potrebno podajati v stiskalnico ročno. Zdaj stiskalnica dela z večjo zmogljivostjo, povečala pa se je tudi varnost pri delu na njej. Predlagatelja tehnične izpopolnitve stiskalnice gre nagrada v znesku 600 N din.

Imeni Marjan Poljšak in Silvan Piščanec pa sta bili to pot še enkrat na obravnavi upravnega odbora v zvezi s

tehnično izboljšavo. Izboljšava sta predlagala uspešno predelavo vpenjalnega dajalnega mehanizma žage »Haberger«, pri čemer sta dosedanja hidraulična zamenjala s pnevmatično. S tem sta izboljšali zanesljivost in občutno podaljšali življenjsko dobo podajalnega mehanizma tračne žage, hkrati pa s tem mehanizmom dovoljujejo točnejšo obdelovalnih delovnih manjši izmet obdelovalnih delovnih čevljev. Nagrada bila s 1.000 N dinarji.

Racionalizator Marjan Poljšak pa je v sodelovanju z Alojzom Černetom predlagal izdelavo stiskalnice za 25-tonsko stiskalnico, ki ne bi mogla delovati brez tega tesnila, ker ne bi bilo mogoče bitja na trgu. Tesnilo se delala tako kakovostno, da stiskalnica še vedno deluje tako prepričljivo, da tudi daljši zastoj v proizvodnji. S tem sta si prislužila skupnem znesku 1.000 N din.

DOPISUJTE V »ISKRO«

Naslov uredništva:

Kranj, Savska loka

Tel. 22-221, int. 333.

dopolnjeni zakon o sredstvih delovnih organizacij. S tem se želi odstranitev še ne likvidiranih izgub iz prejšnjih let.

V zvezi z Zakonom o sredstvih delovnih organizacij je navesti tudi spremembe in dopolnitve tega zakona, ki so bile objavljene v Uradnem listu SFRJ št. 42 z dne 9. 10. 1969 in ki se zlasti nanašajo na novi značaj zakonskih stroškov.

Po opravljenih spremembah zakona o sredstvih so zagonski stroški pri novih delovnih organizacijah oziroma obratih, ki so nujni za njihovo izgradnjo, niso pa sestavni del nabavne cene posameznih stvari, ki sestavljajo osnovna sredstva. Med zagonske stroške torej spadajo: stroški režije delovne organizacije oziroma obrata v izgradnji, stroški za študije in raziskovalna dela splošnega značaja, stroški za vzgojo kadrov do začetka obratovanja delovne organizacije oziroma obrata, kakor tudi obresti za investicijske kredite, obračunane za čas njihove uporabe do začetka odplačevanja (interkalarni obresti).

Zagonske stroške nadomesti delovna organizacija —

iz doseženega celotnega dohodka, in sicer najpozneje v 10 letih po preteku leta, v katerem je bila končana izgradnja delovne organizacije oziroma obrata, na katerega se ti stroški nanašajo.

Če je zadnji rok odplačevanja kreditov, iz katerih so bili izdatki za zagonske stroške opravljeni, daljši od 10 let, lahko delovna organizacija odloči, da bo zagonske stroške nadomestila iz celotnega dohodka oziroma iz dohodka, doseženega v tem daljšem času. Delovni organizaciji pa je prepuščeno, da sama odloči, v kolikšnem času bo nadomestila vsako posamezno leto v okviru določene dobe. Pri tem pa znesek, ki ga nadomesti v posameznem letu, ne sme biti manjši od 5 % celotnega zneska, ki ga je treba nadomestiti.

V.

Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o prisilni poravnavi in stečaju, objavljen v Ur. listu SFRJ št. 55 z dne 25. 12. 1969.

Po ustavnih določbah se gospodarska organizacija ob

pogojih in po postopku, ki ga določa zvezni zakon, lahko ukine, če ne more obnavljati produkcijskih in drugih sredstev za delo, ki jih upravlja, oz. če ne izpolnjuje drugih z zakonom določenih obveznosti.

V določbah 2. člena Zakona o prisilni poravnavi in stečaju so določene zakonske predpostavke za uvedbo stečajnega postopka. Za uvedbo stečajnega postopka nad podjetjem morajo biti izpolnjeni materialno-pravni in formalno-pravni pogoji. Podan mora biti eden zakonskih pogojev za uvedbo stečaja in predlog, ki ga vloži za uvedbo stečajnega postopka pooblaščen oseba. Čeprav sta izpolnjena oba navedena pogoja, pa ni nujno, da se uvede stečajni postopek. Po vloženem predlogu za uvedbo stečajnega postopka sproži stečajni senat tako imenovani predhodni postopek, v katerem ugotovi, ali so podani pogoji za uvedbo postopka. Če se ugotovi, da so ti pogoji podani, izda sodišče odločbo za uvedbo stečajnega postopka, v nasprotnem primeru pa odločbo, s katero zavrne predlog za stečajni postopek. V smeri uresničitve zami-

slji, da ostanejo v gospodarskem življenju le tista podjetja, ki imajo pogoje za uspešno poslovanje, je zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o prisilni poravnavi in stečaju sprejel nove zakonske predpogoje za uvedbo stečaja. Ta sta:

1. da se stečaj nad podjetjem izvaja, če le-to posluje 2 leti skupaj z izgubo, ki ni bila krita iz sredstev rezervnega sklada ali iz sredstev, ki jih lahko uporablja po določilih Zakona o sredstvih delovnih organizacij in ni nihče prevzel sanacije;

2) da se stečaj nad podjetjem izvaja, če podjetje v skrajnem roku, predvidenem v sanacijskem programu, ne povrne porabljenih in nekritih v tem programu določenih izdatkov.

Izhaja se s stališča, da izpolnjuje podjetje, ki je poslovalo 2 leti zaporedoma z izgubo in katero ves ta čas ni začelo sanirati, vse pogoje za uvedbo stečajnega postopka nad njim. Nadalje, da neuspehi pri izvajanju sanacijskega programa prav tako dajo osnovo za uvedbo stečajnega postopka.

Nadalje se je črtal dosedaj veljavni člen zakona, da se

stečaj nad podjetjem ne uvede, če ni bilo poskusov za saniranje podjetja z redno sanacijo prisilno poravnavo. Tako je bila vsekakor stečajna stroga in je zavirala stečajnega postopka, ki bi bil povsem neuporaben, da podjetje nima možnosti za nadaljnji ob uspešno poslovanje.

Pomembna dopolnila je zlasti še v tem, da določijo obveznost družbenega knjigovodstva predlagati uvedbo stečajnega postopka v primerih, obstojijo zakonske predpostavke za uvedbo stečaja, ki so določene v tem programu in dopolnjenem zakonu o prisilni poravnavi in stečaju. SDK ima vpogled v poslovanje podjetja in v teh določilih dolžna gati sodišču uvedbo stečajnega postopka iz v tem navedenih razlogov.

VI.

Zakon o dopolnitvah meljnega zakona o davkih in davkih objavljen v Ur. listu št. 55 z dne 25. 12. 1969 št. 657.

Aktivni borci, ne sopotniki

najavljena zamenjava partijskih knjižic je priložnost, da ZK rešine z neaktivnimi člani

Vedno se govori o potrebi, se Zveza komunistov rešiti nekaterih svojih članov. To je, da zaenkrat o tem ni bilo govora največ v partijskih skupščinah, vedno pogosteje pa v organizacijah Zveze komunistov. Tako so na zadnji seji predsedništva ZKJ odločili, da število tistih članov, ki po svojih idejnih prepričanjih in po svoji politični akciji stojijo na položjih, ki so nasprotni zvezi komunistov, ni majhno.

Čeprav so to že prej ugotovili, pričakovanja, da bodo ti ljudje sami zapustili Zvezo komunistov, niso bila polnjena. Se več, mnogi od njih uporabljajo rdečo knjižico kot zaslonbo za svoje slovanje. Zaradi tega je po novi predsedništva potrebno, da se organizacije v prihodnjih mesecih osvobodijo takih članov na ta način, da jih izločijo iz svojih vrst.

To velja tudi za znaten oddelek pasivnih članov, ki predstavljajo breme za organizacijo, otežkočajo njene aktivnosti in pobude, jo delajo manj gibčno in učinkovito. To je pred nekaj dnevi razločil eden članov mestne konference ZK Beograda, je danes vse manj potrebna »baza«, ki bo od časa do časa na stankih izražala načelno odporo. Danes so potrebni kadri, ki bodo pripravljali nastopiti se v politično bitko. Potrebni so aktivni borci in ne sopotniki gibanja.

Na temelju dosedanjih zahtev bi lahko rekli, da je Zveza komunistov bolj odvisna kot kdaj koli prej, raz-

krila sovražno dejavnost sil, ki zavirajo razvoj in se upirajo samoupravljanju. Zveza vse bolj zapaža posledice pasivnosti, neodgovornega odnosa do partijskih sklepov in nedelavnosti članstva.

Vse to je samo prvi korak. Je pa tudi dober temelj, da naredi Zveza komunistov tudi drugega, t. j. da začne v letu 1970 odločno idejno razlikovanje v lastnih vrstah in da brezkompromisno razčisti z vsemi, ki zastopajo zvezi nasprotna stališča.

Razlikovati pa ni mogoče na podlagi tega, kdo je za politiko zveze in kdo ni, temveč po tem, kdo se je pripravljen za politiko zveze aktivno boriti. Dejstvo je, da je to razlikovanje največje v organizacijah, ki so dosledno izvajale svoje sklepe. Te organizacije lahko služijo kot dober kačipot, kako se to razlikovanje izvaja.

Za leto 1970 najavljena zamenjava partijskih knjižic je dobra prilika, da organizacije očistijo svoje vrste in da okrepijo idejno in akcijsko enotnost. V pogovorih o zamenjavi partijskih knjižic opozarjajo, da ta akcija nikakor ne bi smela postati kampanja, niti je ne bi smeli pojmovati kot čistko. Opravljati jo je treba kot tekočo nalogo zveze komunistov. Izključevanje, črtanje iz evidence in zamenjava partijskih knjižic, morajo biti stalna obveznost in praksa v

idelnem delovanju Zveze komunistov. To je tudi smisel besed, ki so bile izgovorjene na zadnji seji predsedstva ZKJ.

Poudariti je treba tudi to, da je bilo na tej seji jasno povedano, da se omenjena stališča ne nanašajo na dolgoletne člane Zveze komunistov, ki zaradi bolezni, starosti in izčrpanosti ne morejo sodelovati pri rednem partijskem delu, saj so tudi po določilih statuta ZKJ lahko oproščeni teh obveznosti. Prav tako se Zveza ne želi osvoboditi tistih članov, ki s svojim osebnim ugledom predstavljajo najboljše propagatorje politike Zveze komunistov v svojem okolju.

To je treba poudariti zato, ker imajo mnoge organizacije enostranski in krut odnos do starih in izčrpanih članov in zahtev do njih ne zmanjšujejo, temveč jih včasih še povečujejo. To so običajno ljudje, ki so najboljše leta svojega življenja posvetili partiji, ki so se borili za njene ideale in ki so globoko povezani z njenimi cilji. Take poglede in občutke imajo še danes. Mnogi želijo preživeti celo svojo dobo v ZK in do konca prispevati k njenemu delu, čeprav samo simbolično.

Na žalost se nekaterim ta ljudska želja ne izpolni. Prisiljeni so izvrševati obveznosti enako, kakor njihovi mlajši tovariši. Da pa jih ne bi klicali na odgovornost in kaznovali, sami brez svoje krivde, zapuščajo zvezo in se ločujejo od tega, čemur so najgloblje in v krepko vdani. Namesto, da bi dobili priznanje za svoje dolgoletno delovanje, so na ta način kaznovani.

Tanjug

V znaku nove tehnologije

(Nadaljevanje s 5. strani)

nalnik. Toda mladi ljudje, odgovorni za vodenje podjetja, bodo lahko zadovoljni, ker bodo živeli v svetu, ki v njem dominira elektronski računalnik. Kajti čedalje manj se jim bo dogajalo, da bi morali uresničevati odločitve, ki jih je diktirala neka poprečna (ali morda nepotistično orientirana pamet.)

Tehnološka revolucija sedemdesetih let bo napravila verjetno tovarniške hale zračnejše, čistejše in prostornejše. Tovarne bodo prešle na avtomatizirane orodne stroje, tako da bo več prostora za ljudi in naprave. Večina strojev bo lažja in manj

šja, tako da bodo jemali manj prostora.

Usluge z intenzivno udeležbo dela bodo postale čedalje dražje. Vedno bolj se bo izplačalo kupiti nov avtomobil ali hladilnik kot pa popravljati stari. Kot ena od vrst prihranka na področju uslug se bodo razvile dežele gibale v smeri negotovinskega plačevanja, celo brez čekov: kupec bo vrnil enostavno v zarez avtomata elektronski bančni karton in plačanje bo opravljeno telefonsko na naslov kupčevega bančnega računa (event. z istočasnim obvestilom na ekranu domačega televizorja).

Odprte možnosti za boljše

življenje so očitne. Sedaj se nahajamo verjetno blizu zadnje etape v dolgem napredovanju človeka od nenehne lakote in težkega dela na prag udobnega življenja in brezdelja: tudi marsikdo od sedaj živeti bo lahko spoznal prihod tistega časa, ko ne bo več ekonomskih problemov.

Velika ovira na tej poti je narava samega človeka. Seveda je tudi človeška narava morda sposobna za tehnološki razvoj. Izreden napredek šestdesetih let je dosežen s tem, da so doumeli funkcioniranje žive celice, z odkritjem deoksiribonukleinske kisline (DNA) in pelje morda k »genetskemu inženiringu«. Zdravila in druge terapije se

bodo uporabljale čedalje bolj, za nekaj, kar bi bilo dejansko »inženiring osebnosti«. To bo v določeni razvojni fazi morda povzročilo moralne probleme v pogledu nedopustnosti, da bi znanstveniki prevzeli vlogo vsemočnega arbitra za probleme, v primerjavi s katerimi bo nekdanje nasprotovanje teologov teoriji evolucije vrst in piluli izgledalo neznatnega pomena.

V vsakem primeru predvidevanje vsega tega ne izgleda tako nerazumno, kot bi izgledalo pred petnajstimi leti prerokovanje, da se bodo ljudje še pred sedemdesetimi leti sprehajali po Luni.

(Po The Economist - Mi)

S tem zakonom se minimalni dohodek delavcev ne šteje za osebnih dohodkov, ki je obremenjen plačevanju prispevkov. Avtomatično iz tega izhaja, da so oproščeni tudi plačevanja občinskega in republiškega prispevka za izobraževanje iz osebnega dohodka iz delovnega razmerja.

VII.

Zakon o dopolnitvi Temeljnega zakona o organizaciji in financiranju zaposlovanja, objavljen v Ur. listu SFRJ št. 55 z dne 25. 12. 1969, št. 658.

Med ukrepi, s katerimi naj bi omilili težave tistih delovnih organizacij, ki so zabredli v izgubo in nelikvidnost, tudi zakon, ki določa, da minimalni OD oproščeni plačevanja prispevka za zaposlovanje.

VIII.

Zakon o dopolnitvi Splošnega zakona o financiranju, objavljen v Ur. listu SFRJ št. 55 z dne 25. 12. 1969, št. 660.

Po določilih tega zakona so minimalni OD oproščeni plačevanja prispevka za neposredno otroško varstvo in

prispevka za otroški dodatek. Minimalni OD pomeni v bistvu zagotovitev minimalnega obstoja delavcu, da pa se ta minimum obstoja zagotovi, ga ni potrebno obremenjevati z določenimi prispevki, med njimi tudi ne s prispevkom za neposredno otroško varstvo in prispevkom za otroški dodatek, kar je s tem zakonom zagotovljeno.

IX.

Zakon o spremembah in dopolnitvah Temeljnega zakona o graditvi investicijskih objektov.

Nepokrite investicije na vseh ravneh so po dosedanjih raziskavah med glavnimi povzročitelji nelikvidnosti. Zato spremembe v temeljnem zakonu o gradnji investicijskih objektov krepijo finančno disciplino vseh uporabnikov družbenih sredstev za investicije.

Te spremembe v prvi vrsti predvidevajo, da je treba obvezno navesti podatke o rokih za gradnjo in začetek obratovanja posameznih objektov.

Ker so se v dosedanjih praksah gradili za tržišče tudi objekti, ki jih normalno ne bi

mogli, določajo predpisi, da se za trg lahko gradijo le stanovanja in stanovanjske hiše ter pripadajoči objekti za trgovino, komunalne in druge storitve dejavnosti. Ta rešitev daje gradbeni operativni možnost, da se gradi na podlagi ocene prostega trga še naprej stanovanja in stanovanjske hiše z vsemi pripadajočimi objekti, ki so povezani funkcionalno z uporabo teh stanovanj, oziroma stanovanjskih hiš.

Spremembe zakona nalagajo tudi vsem investitorjem, da si zagotovijo sredstva, ne le za investicijski objekt, ki ga gradijo, ampak tudi za izločitve in prispevke, ki jih morajo po posameznih predpisih plačevati za investicijske naložbe.

Kot instrument zagotovitve plačila po pogodbah je predpisal Temeljni zakon poleg avansov in akreditivov tudi garancijo banke ali drugega kreditorja kot plačnika. Tega instrumenta zagotovitve plačila pa izvajalci del ne uporabljajo. Zaradi tega je določena obveznost izvajalca del, ki mu je zagotovljeno plačilo z garancijo banke ali drugega kreditorja, da zahteva od garanta izplačilo zapadlih

terjatov, ki jih ima do investitorja v nespornem znesku. Če garant ne bi upošteval te izvajalčeve zahteve, preidejo investitorjeve pravice iz pogodbe o garanciji na izvajalca del in sicer do višine njegovih zapadlih terjatev. Izvajalec je dolžan storiti v takem primeru vse potrebno za poravnane svojih terjatev.

Služba družbenega knjigovodstva je pooblaščen, da lahko po nalogu investitorja ustavi izplačilo tudi takrat, če ima na računu sredstva, pa ni zagotovil vseh sredstev za objekt, ki ga gradi.

Končno so predvidene sankcije zoper delovne organizacije ali zoper drugo pravno osebo, ki gradi investicijski objekt, zoper odgovorne osebe v teh organizacijah, nadalje zoper banke kot kreditorje, če se ne ravna po določbah tega zakona. Ti kazenski ukrepi bodo vsekakor vplivali tudi na izpolnjevanje predlaganih zakonskih določb, kakor tudi na likvidnost.

V predhodnih določbah je predpisano, da se začne zakon uporabljati osmi dan po njegovi objavi, pri tem pa je dana možnost, da se lahko dokončajo začetni objekti za

trg po predpisih, ki so bili v veljavi do začetka veljavnosti tega zakona.

Za pogodbe o garancijah, sklenjenih pred uveljavitvijo tega zakona, ki v določenem obsegu niso bile v skladu z garancijskim potencialom bank, je dovoljen rok enega leta, da jih banke in investitorji uskladijo z določbami tega zakona.

Poleg navedenih zakonitih predpisov, ki so bili sprejeti v smeri odprave nelikvidnosti, so bili sprejeti še trije zakoni:

1. Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o bankah in kreditnih poslih (Ur. list SFRJ št. 55 z dne 25. 12. 1969 pod št. 651)

2. Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o Službi družbenega knjigovodstva (Ur. list SFRJ št. 55 z dne 25. 12. 1969 pod št. 650).

3. Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o amortizaciji osnovnih sredstev delovnih organizacij (Ur. list SFRJ št. 42 z dne 9. 10. 1969 pod št. 517).

Te tri zakone pa bomo poskušali še posebej obdelati naknadno)

RAZPIS VIII. zimsko - športnih iger ZP »ISKRA«

Propozicije

za tekmovalce na VIII. zimsko-športnih igrah ZP »ISKRA«, ki bodo dne 28. februarja 1970 ob 9.30 v Kranjski gori

1. Program VIII. zimsko-športnih iger obsega tekmovalno disciplino — veleslalom.

2. Udeleženci tekmovanja se lahko prijavijo v sledeče tekmovalne razrede:

Tekmovalni razred I.

— v tem razredu tekmujejo tekmovalci, ki imajo vsaj enega od desetih razredov, ki so v biltenu kategorizacije smučarske zveze Jugoslavije.

Tekmovalni razred II.

— zajema tekmovalce, ki do 1. 1. 1970 še niso dopolnili 35 let.

Tekmovalni razred III.

— zajema tekmovalce, ki so do 1. 1. 1970 dopolnili 35 let.

Ženski razred

— v tem razredu tekmujejo tekmovalke ne glede na starost in razred.

Razred štipendistov in dijakov TS in PS

— tekmovalci tega razreda se ne štejejo za ekipni plasman.

Tekmovalci se lahko udeležijo samo člani kolektiva ZP »ISKRA« in njihovi štipendisti in dijaki TS in PS, ki bodo svojo udeležbo prijavili do 18. 2. 1970, na naslov: Sindikalni odbor ZP »ISKRA«, Ljubljana, Trg prekomorskih brigad 1.

3. Rezultati tekmovanja se ocenjujejo posamezno v okviru tekmovalnih disciplin tekmovalnega razreda ter ekipno.

Za ekipno uvrstitev se šteje čas

- en tekmovalec I. razreda oziroma II., v kolikor dotična ekipa nima člana I. razreda;
- en tekmovalec tekmovalnega razreda II;
- en tekmovalec tekmovalnega razreda III;
- ena tekmovalka ženskega tekmovalnega razreda.

4. V kolikor vodstvo tekmovanja ugotovi, da tekmovalec ne tekmuje v ustreznem razredu glede na propozicije tekmovanja, ga lahko diskvalificira. Za pravilno uvrstitev tekmovalcev v tekmovalne razrede je odgovoren vodja vsake tekmovalne ekipe.

5. Pritožbe in ugovore bo reševala 5-članska komisija, katero bo imenovala komisija za šport in rekreacijo pri sindikalnem odboru ZP »ISKRA«.

6. Vodja ekipe je dolžan 10 minut pred začetkom tekmovanja javiti vodstvu tekmovanja eventuelno odsotnost tekmovalcev.

7. Tekmovalci tekmujejo na lastno odgovornost; pridelatelj ne prevzame nobene odgovornosti za eventuelne poškodbe s trajnejšimi posledicami.

8. Organizator tekmovanja si pridrži pravico da spremeni čas in kraj tekmovanja, če bodo to zahtevale okoliščine. O tem pa bodo pravočasno obveščeni vsi prizadeti.

Predsednik
Kom. za šport in rekreacijo
PAVLE CASAR l. r.

»ELEKTROMECHANIKA« KRANJ — Pred kratkim sta bili upokojeni tov. Lojzka Ha (zgornja slika), zaposlena v pakirnici montaže števec in Francka Dolenc (spodaj), zaposlena na liniji stojar v ATN. Prizadevnima sodelavkama so izročili ob slovesu spominska darila in jima zaželeli še mnogo zdravja in zadovoljstva v zasluženem pokoju. — Imenovani se proureditelja iskreno zahvaljujeta za izredno pozornost in želita kolektivu še mnogo delov uspehov.

Vrednost vitamina C

V času, ko razsaja gripa, stari in mladi, moški in ženske, uživajo C vitamin. Zakaj? Kakšna je vloga C vitamina v organizmu?

Vitamin C ali askorbinska kislina sodeluje kot poseben kemični sistem pri izogrevanju snovi v telesu. Je aktiven udeleženec pri presnavljanju železa, kobalta in vitamina B. Zato je slabokrvnim osebam nujno potreben. Prisotnost askorbinske kisline daje belim krvnim telescem sposobnost uničevanja bakterij in drugih mikroorganizmov. C vitamin torej povečuje obrambno sposobnost organizma pred različnimi infekcijami.

V zadnjem času so ugotovili, da je askorbinska kislina

aktivna sestavina fermenta hijaluronidaze, ki sodeluje pri oblikovanju veznega tkiva. Zato ga priporočajo v velikih količinah revmatičnim bolnikom. Pri nastanku hormona rumenega telesa v nosečnosti — progesterona sodeluje tudi askorbinska kislina. Prav tako sodeluje tudi pri sintezi hormonov skorje nadobistne žleze, ki so zaščitniki organizma.

Vitamin C je v glavnem v listnati zelenjavi in v sadju. Ker pozimi manjka sveže zelenjave in sadja, je treba vitamin C organizmu dovajati v obliki tablet. Menijo, da potrebuje odrasel človek 75—100 mg tega vitamina dnevno. Ta količina je v dveh do treh jabolkih z lupino ali pa v eni do dveh pomarančah.

Tablete C vitamina prodajajo v fijoлах po 20 kosov v vseh lekarnah brez recepta. Raztopiti jih je treba v vodi in 3-krat dnevno popiti eno do dve v vodi raztopljeni tableti. Če ste slučajno zaužili preveč tega vitamina, se ni treba bati. Ves višek se izloči s sečjo.

S C vitaminom je bogat tudi uvoznik preparat Cedemonta, ki je lahko topljiv v vodi in ima okus po pomarančnem soku.

ZAHVALA

Ob smrti mojega draga očeta

JANEZA BERTONCLJA se iskreno zahvaljujem vsi sodelavcem v oddelku za iskavo materiala tovarne »Elektromehanika« Kranj, izraženo sožalje, pokloni cvetje in spremstvo na njegovi zadnji poti.

Sin Janja

ZAHVALA

Ob smrti mojega draga očeta

BRUNA KRAMARJA se iskreno zahvaljujem vsi sodelavcem v tehnični kontroli obrata EMI in ATN za izraženo sožalje, podarjeni vence, spremstvo na njegovi zadnji poti.

Brane Kramar

ZAHVALA

Ob boleči izgubi naše draga mame

ANGELE ANTOLIC

se iskreno zahvaljujem vsem sodelavkam in sodelavcem obrata EMI tovarne »Elektromehanika« Kranj, za izraženo sožalje, poklonjeno cvetje in spremstvo k njenemu zadnjemu počitku.

Sin Jože z družino